

nibus in forma extrajudiciali, ac more mercantili potius istæ quæstiones finem per viam concordia habere solent, adeo vt raro ad hoc Tribunal transeant decidenda pro vt de iure.

Dictæ verò quæstiones retractuum, vel ædificiorum, & seruitutum, primam habent instantiã in simul iunctis Tribunalibus Camerarij, & Ædiliũ; Secundam coram Præsede viarum; Et ab isto in tertia ad Cameram, ideoque intra dictas duas instantias causæ frequentius finem obtinent.

Inter alias autem prærogatiuas, & utilitates, quas obtinent omnes illi, qui sedent in Camera, vt supra, siue sint Clerici, siue alij officiales, qui sub nomine Cameralium appellantur, ea est notabilis, exemptionum, & franchitiarum à gabellis, & dohanis, alijsque publicis oneribus, quoties in istorum impositione aliter non sit expresse cautum; Et quod magis est, præsertim Clerici, etiam post vacatũ, per promotionem ad Cardinalatum, vel aliã dimissum officium, eandem franchitias, & exemptiones retinent, quod est nimium considerabile.

Quæstione cadente in duobus Camera Rationatoribus, vel computistis principalibus, quoniam licet sint officiales camerales, non tamẽ sedent in Camera; Atque ex obseruantia pendere videtur decisio. Q

Non habebant antiquiori tempore Clerici Camera locum in cappella Pontificia, quem nunc habent, post eiusdem cappellæ reformationem sub Alexandro VII., cum eorum tamen displicentia, dum ita decisa fuit quæstio, quæ prius indecisa pendebat super præcedentia cum Auditoribus Rotæ.

Q. de hoc agitur tit. de Regal. disc. 48.

De Auditore Camera, eiusque Locumtenentibus.

S V M M A R I V M.

- 1 DE origine seu introductione huius officialis.
- 2 Est Iudex omnium Prælatorum, ac etiam Cardinalium.
- 3 In Curia est Iudex in prima instantia, & habet cumulatiuam cum quibusdam alijs Magistratibus.
- 4 Sed priuatiuè est exequutor obligationis in forma camera, vel alterius pacti exequutiui.
- 5 Extra Curiam est iudex appellationum generaliter in omnibus causis.
- 6 Sed nõ procedit in causis primæ instantiæ.
- 7 Quas causas cognoscit etiam extra Curiam in prima instantia.
- 8 Est exequutor literarum Apostolicarum & quomodo.
- 9 Est etiam sententiarum exequutor, & quomodo.
- 10 Procedit executiuè inter mercatores, & in omnibus casibus in quibus alter iudex ita procedere potest.
- 11 Recipit appellationes interpositas ad Papam, omisso medio.
- 12 Quos recursus recipiat à Baronibus, & alijs etiam in prima instantia.
- 13 In quibus causis in Curia Auditor Camera se non ingerit.
- 14 Præsertim in causis beneficalibus, & quid in matrimonialibus.
- 15 In quibus causis spiritualibus se non ingerat.
- 16 Et quid in causis Regularium.
- 17 Ex quibus Tribunal constituatur.
- 18 Locumtenentes cum ipso Auditore constituunt vnum Tribunal, & de effectibus.
- 19 Adhuc tamen vnus inbibet alteri, vel ab eo reassumit.
- 20 Sed vnus non reuocat sententiam alterius.
- 21 Quid vbi recusantur suspecti.
- 22 Distinguuntur Locumtenentes, ac etiam Auditor domesticus.
- 23 De Congregatione criminali, quam tenet qualibet hebdomada.
- 24 Habet Notarios & Barisellum cum familia armata.

- 25 De expeditionibus quæ subscribuntur in albo.
- 26 De monitorijs Auditoris Camera quid contineant.
- 27 De stylis, & facultatibus.
- 28 De stylo citandi in domo habitationis, & quando debeant esse citationes personales.
- 29 An, & quando adsit vsus sportularum, seu propinarum.
- 30 Est officium venale, & de eius valore, & quando vacet.
- 31 Eius iurisdictio durat vacante sede papali.
- 32 De censuris quæ ab hoc Tribunali relaxari solent.
- 33 De assiduis laboribus Locumtenentium, & Auditoris domestici, ac de modo audiendi causas.

DISC. XXXIV.

IDE huius Auditoris origine, siue introductione, iam habita est mentio supra, agendo de Cardinali Camerario, cuius iste officialis Auditor erat A; Improprium enim aliã effert, quod appellatur Auditor Camera, quodque in Camera sedeat, dum in causis, & negotijs cameralibus, nullam habet iurisditionem, vel participationem; Antiquum, autem est officium, dum de eo antiqui scriptores mentionem faciunt. B

Magna itaque est huius officialis auctoritas, ac iurisdictio, adeo vt primus Curia Prælati censeatur, omnesque etiã Patriarchas præcedat, præter illum Prælatum, qui est Governator Urbis, ex ea prærogatiua, quod ille est Vicecamerarius; Siquidem hic Auditor est Iudex competens, & ordinarius omnium Prælatorum, etiam eorum qui Patriarchali, Archiepiscopali, & Episcopali dignita-

A. supra disc. 11.
B. Geminian. consil. 149. Egid. Bellamer. dec. 196. 210. 305. & 508.

te præfulgeant, illis exceptis, qui ex priuilegijs exemptionem habeant, atque particularibus subsint Magistratibus vel Iudicibus; Vt ex.gr. sunt Prælati Camerales, & Palatini; Immo etiam est Iudex cõpetens in causis Cardinalium, vt alibi in iurisdictionali materia aduertitur. C

In Curia itaque, atque in eius ambitu intra duas dietas, est Iudex primæ instantiæ in omnibus vtriusque fori ecclesiastici, & sæcularis causis, tam civilibus, quàm criminalibus, exceptis aliquibus, de quibus infra, adeo vt cumulatiuam habeat cum Governatore, vel cum Vicario, alijsque Iudicibus ordinarijs, inter quos propterea locus est præuentioni.

In causis autem super executione obligationis Cameralis, ipse habet priuatiuã quoad omnes, ipseque est in Vrbe vnicus huius obligationis exequutor, quando Partium consensus, vel aliquod particulare priuilegium aliter non suadeat D; Vt etiam est Iudex priuatiuè vbi agatur de executione pactorum exequutiuorum in eadem Vrbe. E

Extra Curiam verò, est Iudex ordinarius appellationis in quibuscumque causis ecclesiasticis, & profanis, siue vtriusque principatus, pontificij, & temporalis, à quibuscumque Iudicibus, & Magistratibus, pro regula generali; Aliquibus casibus exceptis, in quibus iurisditionem non habet F; Ideoq; in causis extra Curiam, in prima instantia dicitur Iudex incompetens, atque nulliter procedit, nisi Partium consensus hunc defectũ sanet. G

Et nihilominus, adhuc aliqui habentur casus, in quibus, etiam in prima instantia, extra Curiam procedit; Puta in illis causis civilibus, in quibus Ordinarij locorum, vel non possunt esse Iudices, vel sunt recusabiles, quia nempe agatur de interesse proprio, vel de illo mensæ Episcopalis, vel prælatiæ, cum tunc passim

C. tit. de iurisdic. disc. 80.
D. decis. 1. 56. & 75. post Zacch. de obl. eam. Buratt. dec. 462. & 537.
E. Buratt. dicta dec. 537. & 879.
F. dec. 36. in princ. par. 10. rec.
G. decis. 49. & 54. apud Posth. de subhastat. dec. 150. par. 4. rec. tom. 2. dec. 181. par. 10. & pluries.

sim causæ agantur in prima instantia in hoc Tribunali; Siue etiam in causis criminalibus ipsorummet Episcoporum, vel Ordinariorum.

Ac etiam in causis executionis litterarum Apostolicarum, quarum ipse est executor generalis, quamuis etiam in literis alij certi, & speciales executores deputati essent, quoties nullus eorum manus apposuit; Et præsertim, iuxta frequentiore praxim, executor est illarum litterarum in forma breuis, quæ dicuntur de capienda possessione nomine Camerae; Aut illarum, quæ expediuntur super pensionibus ecclesiasticis.

Quamuis enim ubi non sit in ipsis literis deputatus executor, (vt pro frequenti stylo deputari solet) adeo vt in hoc se ingerat in vim suarum facultatum generalium, retroactis temporibus, de hoc dubitaretur, quasi quod ista executoria generalis, restricta esset intra duas dietas, extra vero requiretetur commissio specialis; Attamen, ex facultatum ampliatione concessa per Gregor. XIV. & Clem. VIII & declaratione Urbani VIII., ista dubietas sublata videtur. H licet varia sit opinio vel praxis signaturæ.

Prout etiam est executor omnium sententiarum, & rerum iudicatarum aliorum iudicum, & Magistratum status ecclesiastici, non autem aliorum extra; Et generaliter est executor omnium illarum obligationum, vel conventionum, quæ ex statutis, vel stylis particularibus, in partium seu contrahentium locis processum executionum habeant, dum ipse procedit executione in omnibus illis casibus in quibus alter iudex procedere potest in Vrbe non autem extra; Prout executione procedit in causis mercatorum Urbis, dummodo inter mercatores hinc inde, adeo vt vnus eorum non sufficiat si altera Pars sit diuersi status. M

Appellatur quoque ad eum ab Ordini-

narijs, omisso medio, eo modo quo ad ipsum Papam, qui per se ipsum, vel per organum Signaturæ Iustitiæ causas delegat Rotæ vel singulis Prælati, dum in hac parte dicitur eiusdem Papæ Iudex ordinarius appellationum, & recursuum; Vnde propterea deriuauit aliquorum opinio, quod hic esset Auditor Papæ, qualis spectato effectu ita esse dicitur.

Quin immo respectu iudicum ordinariorum temporalium, & præsertim Baronum, ac domicellorum, recipit recursus eorum, qui præsertim in criminalibus coram eo se præsentent; Atque ex inde inferri prætenditur quoque ad subditos Episcoporum, aliorumque Ordinariorum ecclesiasticorum, quod tamen non videtur probabilem subsistentiam habere. N

Casus autem, in quibus hæc ampla, & generalis eius iurisdictio coarctata est, plures sunt; Primò nempe, ubi agatur de causis cameralibus vtriusque fisci, pontificij, & temporalis, quæ in prima instantia pertinent ad Thesaurarium, vel ad Camerarium, & in secunda ad Cameram, aut respectiue ad præfatos Thesaurarium, & Camerarium à sententijs Collectorum, deindeque in tertia ad Cameram.

Secundò in illis causis, quæ camerales, saltem improprie dici possunt, ob demandatam earum cognitionem aliquibus Præsidibus, & Magistratibus, qui Camere subordinati sint, atque ad eam appelletur, vt sunt Præsides, annonæ, grasciæ, dohanarum, riparum, viarum, & zecchæ; Ac etiam causæ retractuum seu ædificiorum Urbis ad præscriptum Constitutionis Gregorij decimitertij, cum similibus.

Tertiò in illis causis, quæ habeant Iudices particulares, priuatiue ad omnes alios; Vt (ex.gr.) sunt in Curia tres Basilicæ patriarchales, & tot aliæ Ecclesiæ, vel loca pia, quæ habeant Protectores, cum plena iurisdictione vt infra; Ac etiã

in

in illis causis, in quibus Cardinalis Vicarius, vel Governator Urbis, aut Senator, ex Constitutionibus, vel decretis Apostolicis, habeant priuatiuam, tanquam per limitationem regulæ generalis, per quam intra Urbem, & districtum datur inter hæc Tribunalia cumlatiua, cum eadem præuentione.

Quintò in causis beneficialibus, in quibus reputatur omnino incompetens, atque nulliter procedit; Quoties tamen dici merentur vere causæ beneficiales, quales dicuntur illæ, in quibus quæstio sit de titulo, ac pertinentia beneficij, inter plures prouisos; Secus autem si inter patronos de iure præsentandi, vel inter collatores de iure conferendi, quamuis illi, qui ab eis præsentati, vel respectiue prouisi fuerint, accessorie pro eorum interesse sint in causa. O

Sextò, iuxta opinionem, cum qua per Signaturam procedi videtur, ubi agatur de causis matrimonialibus, quales proprie dicuntur illæ, in quibus agatur de fœdere matrimonij; Quin immò praxis docet, quod ubi etiam agatur de separatione thori, in Vrbe istam cognitionem priuatiue habet Vicarius, extra vero, causæ committi solent in Rota.

Septimò illatiue, ubi agitur de causis merè spiritualibus & ecclesiasticis, in quibus; Vbi agatur de negotijs Urbis vel districtus, pariter priuatiuam, habet Vicarius; Vbi verò extra, pertinent solum ad aliquas Sacras Congregationes; Puta in causis Fidei, siue in illis Rituum ecclesiasticorum, vel ecclesiasticæ Immunitatis localis, ad præscriptum Constitutionis Gregorij decimiquarti, quoniam in his causis se non ingerit Auditor Camerae, qui tamen in gradu appellationis extra Curiam cognoscere solet in causis Immunitatis realis, vel personalis.

Et demum, iuxta modernas declarationes, sub Innocentio X., non se ingerit in illis causis priuatis, vel singularibus, Regularium, quas non congruit tractari,

& audiri in Tribunalibus contentiosis, sed agi debent intra ipsam Religionem in forma summaria, vt inter Regulares decet, atque non exeunt Religionem, nisi apud Protectorem, vel apud S. Congregationem Regularium. P

Constitutum est istud Tribunal, ex ipso Auditore, tanquam eius capite, & ex tribus Locumtenentibus, duobus scilicet ciuilibus, & vno criminali, qui gerere videntur eam figuram, quam gerit Vicarius Episcopi, dum constituunt vnum, & idem Tribunal; Adeo vt inter eos detur quidem distributio causarum, quod scilicet, Iudex criminalis non se ingerit in causis ciuilibus, et è conuerso Iudices ciuiles non se ingerunt in criminalibus, vnde propterea vnus alteri inhihet. Q. seu vnus ab altero causas reassumit; Ineffectu verò est vnus & idem Tribunal, vnde propterea, vnus non reuocat, neque circumscribit sententiam diffinitiuam alterius, per quam in ea causa consumpta dicitur iurisdictio totius Tribunalis.

Quando verò aliquis ex Locumtenentibus, vel ipse met Auditor Camerae allegatur suspectus; Stante Curia stylo alibi insinuato R, vt etiam Iudices ordinarij sine allegatione, ac probatione causæ allegentur suspecti, re integra, & antequam legitime consensum sit in iurisdictione; Et tunc ipse met Auditor, alium Iudicem particularem illius causæ deputare solet; Vnde propterea, multas huius Tribunalis causas, in prima, vel respectiue in secunda, aut vltiori instantia, ciuiles tamen, tam ecclesiasticas, quam sæculares agunt, & cognoscunt Prælati vtriusque Signaturæ Referendarij, qui in his, & in aliquibus causis commissarijs, se occupant, vltra functiones, quas agunt in vtraque Signatura Gratia, & Iustitiæ, et eorum aliqui in aliquibus Congregationibus vsupra; Et quando Auditor Camerae reuocat admittere recusationem, aliumque deputare, vt etiã in recusationibus Notariorum sequi solet, tunc habetur recursus ad Præ-

H. Buratt. dec. 909. Coccin. dec. 169. Volaterrana Canonatus 27. Aprilis 1654. coram Albergato, Roias dec. 315.

I. Coccin. dec. 776. in principio.

L. Dunozett. decis. 795. add. ad Buratt. decis. 462.

M. Gratian. discept. 569. dec. 170. post Zacch. de obl. cam. dec. 120. par. 5. rec. & sapius.

N. tit. de iurisdict. disc. 53.

O. Coccin. decis. 169. Gregor. & add. decis. 118. Bish. decis. 312. repetit. decis. 99. par. 10. rec. & sapius.

P. Fagnan. in cap. de priore à num. 15. de appell. & habetur sub tit. de Regular. disc. 22.

Q. de hac inhibitione iudicis ciuilibus, iudici criminali in hoc eodem Tribunali tit. de iurisdict. disc. 79.

R. tit. de iudic. disc. 3.

Præfectum Signaturæ Iustitiæ, vel ad ipsam plenam Signaturam, ut id decidat.

Ex præfatis autem tribus Locumtenentibus, (qui licet sint tanquam Vicarij Auditoris, non tamen ab ipso, sed à Papa directè, & immediatè eliguntur) Duo sunt Prælati habentes cognitionem causarum civilium vtriusque fori ecclesiastici & secularis; Tertius autem est simplex togatus, atq; habet cognitionem causarum criminalium, ideoque Locumtenens criminalis appellatur; Et ultra dictos duos Locumtenentes pro causis civilibus, eisdem causas cognoscit quoque per se ipsum; Verùm ab aliquo tempore, ista cognitio haberi consuevit, per eius privatum aulicum, seu domesticum Auditorem, coram quo causæ disputantur in contradictorio, ac etiam tenentur audientia, & fiunt decreta interloquutoria nomine ipsius Auditoris Camerae, qui sententias, ac etiam mandata, aliasque expeditiones per se ipsum subscribit, Adeòvt iste Auditor, quasdam partes adiutoris, siue assessoris potius gerere videatur.

Pro cognitione causarum criminalium, in hoc Tribunali habetur idem stylus, qui supra insinuat est in Tribunali Cardinalis Vicarij, quod scilicet qualibet feria secunda, in eius domo, (ipso præfidente) habetur Congregatio, in qua interneniunt dictus Locumtenens criminalis, ac etiam aliqui eius substituti, præfatusque eius Auditor domesticus (quod tamen non est vni forme) necnon Aduocatus Camerae, & fisci, ac etiam Procurator generalis eiusdem Fisci, qui fiscalis Urbis per antonomasiam appellatur, dum isti duo sunt vnici & generales in omnibus Tribunalibus Urbis, excepto foro Capitolino.

Habet item decem Notarios, quorum officium est venale & vacabile, notabilis valoris, scutorum circiter quindécim mille, magis, & minus, iuxta cuiuslibet officij, maiorem, vel minorem existimationem, seu auuiamentum, & copiam scripturarum, eorumque singuli retinent substitutos & Iuvenes, vt infra agendo de Notarijs in genere aduertitur; Ac etiam habet familiam armatam cum suo Duce seu Barifello distincto ab illo Gubernatoris.

Ex huius autem Tribunalis stylo, ma-

gna fides in his Notarijs eorumque substitutis habetur, quod scilicet, tam ipse

25 Auditor, quam eius Locumtenentes civiles, plures subscribunt chartas, seu papyros in albo, in quibus postmodum Notarij, iuxta negotiorum contingentiam, in quacumque hora, absque necessitate adeundi Iudicem, concedunt inhibitiones, & monitoria, ac etiam mandata executiua, cum quandoque ita promptè occurrere oporteat.

Cumque inhibitiones, & monitoria extra Curiam, magis verò extra Statum ecclesiasticum, expediuntur in charta de conio seu pergamenæ; Hinc apud ignarum vulgus, reputari solent Breuia Apostolica; istamque simplicitatē confouere solent aliqui Rabulæ torenses, ita extorquendo à correspondentibus ignaris illas summas, quæ erogari debent in expeditionibus Breuium, cum tamen eorum impensa non importet nisi vnum scutum monetæ.

Ac vterius, cum huiusmodi monitoria dirigi soleant omnibus Archiepiscopis, Episcopis, Legatis, Nuncijs, alijsque Præfatis, & officialibus siue personis in ecclesiastica dignitate constitutis; Hinc aliam simplicitatem, & quandoque malitiam praxis docet, quod scilicet in partibus aliquæ personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel aliquod ecclesiasticum officium habentes, ita se credendo Apostolicos Iudices & delegatos, tanquam tales, pro obseruantia eorum, quæ in ipsis monitorijs contineantur, formalem causarum cognitionem assumunt, atque ad personalem, ac realem executionem procedunt, quinimò etiam ad excommunicationem, aliasque censuras, absque imaginabili fundamento, cum huiusmodi monitoria, aliud non contineant, nisi simplicem citationem seu monitionem vnde propterea aduersus inobedientes seu contrauenientes, alter non procedit, nisi idem Iudex, qui monitorium concessit, præuia eius reproductione, alijsque seruatis de iure seruandis, quatenus non comparentibus illis, qui moniti sint, procedendum sit in contumaciam; Isteque est vnus de consuetis erroribus, qui committuntur in partibus, atque exinde frequenter graua resultant inconuenientia, præter intentionem Tribunalis, dum in effectu ista monitoria, aliud non conti-

nent

nent, nisi simplicem citationem. S

Plerosque stylos particulares habet hoc Tribunal, deuiantes à rigorosis regulis iuris, ob eius amplas facultates concessas, 27 rationabiliter quidem, pro magis summario, ac celeri processu, in causis præsertim executiuis, siue in concernentibus commercium, eiusque facilitatem, nec non circa purgationem attentatorum ac alia, de quibus incidenter in toto progressu materiæ Iudiciorum, ac etià apud eos qui de huius Tribunalis praxi, ac stylis particulariter agere professi sunt. T

Præsertim verò huius Tribunalis stylus est admittendi citationes domi dimissa copia, præter quam vbi de illa prima citatione agatur, in qua funderur totus processus contumacialis, qui in Curia, per contradictas dicitur, vt in sede Iudiciorum, in citationum rubrica aduertitur V; Quæstione cadente an quando hic Auditor, vel aliquis ex eius Locumtenentibus procedat in vim alicuius commissionis Papæ, adhibere valeat eundem stylum, vel potius teneatur seruare alterum, quem seruant Rota, & omnes Iudices commissarij non admittendi nisi citationes personales. X

In hoc Tribunali, non habetur vsus, vel abusus sportularum, seu propinarum, 29 etiam vbi agatur de sententijs diffinitiuis; Adhuc tamen idem abusus, ab eo non omnino exulat, quoniam in plerisque casibus etiam practicitur, quando scilicet dici valeat, quod Iudex procedat tanquam commissarius seu delegatus Apostolicus, potius quam tanquam Ordinarius; Vt præsertim contingit, quando procedat tanquam executor literarum Apostolicarum, et sic vbi agitur de executendis Breuibus de capienda possessione nomine Camerae, siue alijs Breuibus, vel literis Apostolicis, vt pro frequentiori praxi sequitur in illis pensionum ecclesiasticarum.

Idem etiam seruatur in illis causis, in quibus Pontifex, per eius commissionem mandet cognitionem ipsi Auditori, cum

eius duobus Locumtenentibus civilibus, adeòvt tres propinas eorum singulis soluere oporteat (quod etià abusu redolet) ac propterea ad hunc effectum, etià in causis singularibus, cadere solent quæstiones, an, & quando per rescriptum Papæ directum Iudici ordinario, iste efficiatur delegatus. Y.

Istud officium est venale, quod magnū habet valorem scutorum quinquaginta sex mille auri stamparum, ratione emolumentorum, vt alibi agendo de huiusmodi officijs venalibus Curia aduertitur; Illudque est vacabile per mortem naturalem, vel per promotionem ad Cardinalatum, cui nimium proximus reputatur, atque ad illud assumi solet, vnus ex Clericis Camerae, vt in sede Regalium, magis distinctè habetur. Z

Præfatis autem Locumtenentibus datur stipendium mensuorum scutorum quinquaginta, ex emolumentis Notariorum, ultra ea emolumenta, quæ proueniunt à propinis extraordinarijs, vsupra.

Cum autem sit Iudex ordinarius, idcirco eius iurisdictio, durat etiam sede 31 papali vacante, in qua cessat iurisdictio omnium aliorum tribunalium, & præsertim Rotæ & Iudicum commissariarum, ac etiam quiescunt Tribunalia Signaturæ Iustitiæ, & Camerae. A

Apud antiquiores liquet, quod maius istius officialis munus versaretur in promotione censurarum aduersus eos, qui 32 Apostolicis mandatis non obedirent, seu debita non soluerent, aliaque adimplenda non implerent B; sed quoniam de hac materia censurarum, seu declaratarum, in iudiciorum sede agitur; C Idcirco ne idem pluries repetatur, ibi de his videri poterit.

Penè autem incredibile, peneque intolerabilis videtur continuus labor huiusmodi Locumtenentium civilium, ac etiam dicti Auditoris domestici, qui partes vnus ex Locumtenentibus quoque explere videtur, dum singulis diebus non

P. 2. Relatio B b fe.

S. Gregor. decis. 105. Buratt. decis. 109. Duran. dec. 146. & passim.

T. Salust. Tiber. & Ridolphin. in praxi.

V. tit. de Iudicijs, disc. 9.

X. apud Peuting. decis. 226. in fin. & dec. 247. in principio.

Y. tit. de iudic. disc. 3.

Z. tit. de Regal. disc. 2.

A. dec. 364. post Zacch. de obl. cam.

B. Vestr. & add. lib. 2. cap. 4.

C. tit. de iudic. disc. 40.

33 feriatis in honorem Dei, absque intermissione, atque sine praxi feriarum æstivarum, siue aliarum legalium, in contradictorio Advocatorum, & Procuratorum Partium, cum bene regulato ordine listatarum, vt quilibet sciat suum locum, tam de mane, quã de sero, audit causas duorum ex Notarijs Tribunalis, iuxta statutas dies inter eos distributas, in magno numero, adeo vt casus quandoque præbeat, vt vna die discutiantur quinquaginta, & vltra, causæ, inter quas plures grauiores esse solent; istaque informatione expleta, ab eorum singulis, cum maiori labore, maiorisque applicationis necessitate; tenetur audientia citationum, omnium Notariorum Tribunalis cum contradictorijs Procuratorum, vel sollicitatorum, eorumque magno strepitu, vnde quandoque casus præbet, vt in vna audientia, supra tercentum & quatuorcentum citationes legantur, super quibus est interloquendum, adeo vt videatur opus penè impossibile humanis viribus; Atque in feria quinta, in qua iste labor cessat, dum neque informationes, neque audientia habentur, Locumtenentes maiorem laborem, maiusque fastidium subire coguntur, dum interueniunt in plena Signatura iustitiæ, redditori rationem, de eorum decretis, & provisionibus, à quibus succumbentes appellent, vel recurrant, ita patiendò quemdam continuum sindicatum; Atq; ex his prouenit recta, & celer iustitiæ administratio, & causarum expeditio, quæ ad proportionem magnarum Ciuitatum, magnorumque Tribunalium, est magna.

De Thesaurario Generali, eiusque Tribunali.

S V M M A R I V M

- 1 **D**E origine, & munere huius officialis.
- 2 De eius facultatibus, & iurisdictione in Statu Ecclesiastico.
- 3 Habere curam, & administrationem locorum montium, & de Congregationibus, quibus præsidet.
- 4 De Auditore Thesaurarij.
- 5 De iurisdictione, & facultatibus extra Statum.
- 6 De usu sportularum seu propinarum.
- 7 Est officium venale, & quibus honoribus potiatur.
- 8 De eius vacatione, ac etiam de existimatione, & prærogatiuis.
- 9 Procedit regulariter cum processu executiuo, & summario.

D I S C. XXXV.

IN eodem discursu, qui in præcedenti enunciatur, agendo de Cardinali Camerario A, enunciatus est iste officialis, qui antiquiori tempore, facti potius, quàm iuris minister erat, idest custos ærarij B, illam gerendo figuram, quam hodie facit in Vrbe ille publicus, ac probatus campfor, qui Camera Depositarium nuncupatur, vt pote retinens in eius banco pecunias Camerae, seu fisci, depositas, & conseruatas, ad Papæ, eiusque officialium dispositionem; Isteq; depositarius, idem Thesaurarij nomen quoque sortitur, cum adiecto secreti, ad differentiam huius Thesaurarij, qui generalis appellatur, vt potè iudex & superior omnium aliorum, qui eandem nuncupationem habent, etiam per prouincias, in quibus, & præsertim in illis, Marchiæ, Æmiliæ, Vmbriæ, & Patrimonij, & in alijs, illi qui, siue sub titulo appaltus, siue sub altero administrationis, redditus, ac proventus colligunt, idem Thesaurario-
rum

A. supra disc. 11.

B. Vestr. in praxi lib. 2. cap. 3.